



LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten

Mehdi Vaziri

Arkitekt

010-22 45 186

0703-61 54 10

mehdi.vaziri@lansstyrelsen.se

Granskningsyttrande
2013-05-14

Diarienummer
401-10201-2013

Sida
1(6)

Gullspångs kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Box 400
547 24 Gullspång

Utställt förslag till LIS, tematiskt tillägg till översiktsplan för Gullspångs kommun, Västra Götalands län

Utställningshandlingar daterade 7 mars 2013

Inledning

Gullspångs kommun har överlämnat planförslaget till Länsstyrelsen för yttrande enligt 4 kap 7 § PBL. Det nu utställda planförslaget har föregåtts av samråd, där Länsstyrelsen lämnade sitt samrådsyttrande den 25 augusti 2010.

Enligt 4 kap 9 § PBL skall Länsstyrelsens granskningsyttrande under utställningstiden ange om:

- förslaget inte tillgodoser riksintressen enligt 3 eller 4 kap miljöbalken
- förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap MB överträds
- sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt
- bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 4 kap 9 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet är en del av översiktsplanen och skall därför fogas till planen då den antagits.

Sammanfattning

Länsstyrelsens samlade uppfattning är att LIS- områden, tematiska fördjupningen av översiktsplanen för Gullspångs kommun, är ett bra dokument som belyser målkonflikter och föreslår åtgärder för att kunna göra kommunen än mer attraktiv för boende och fritid.

Planförslaget har tyngdpunkten på att skapa markberedskap för landsbygdsutveckling i strandnära lägen och utmed Vänern-, Skagern- och Undens kuster.

Totalt har 9 områden, utmed Gullspångs kommuns kustområde pekats ut som LIS- områden.

Länsstyrelsen har uppmärksammat att tre av dessa områden utökats efter samrådsremissen. Områdena: **G1 Askerviks, G3 Otterbäcken samt G8 Otterberget och Hulan.**

Länsstyrelsen lämnar här synpunkter på framförallt dessa tre delområden där man inte är helt överens med kommunens förslag.

LIS i dessa tre områden inte är förenligt med bestämmelserna om LIS i 7 kap. 18 e § MB; området ska endast ha en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Norra Askerviks (G1) och Otterbäcken (G3) omfattas dessutom av geografiska hushållningsbestämmelser enligt 4:2 samt riksintresse friluftsliv enligt 3:6 i vattnet.

Länsstyrelsen vidhåller synpunkten om att LIS-området **G7. Delebäck** ska begränsas så att inte nyckelbiotoper med dokumenterade värden för fladdermus och fågel spolieras.

Arkeologiska förhållandena inom det utökade delen av LIS- området i G8, inte är klarlagda varför Länsstyrelsen kommer att ställa krav på arkeologiska utredningar om området ska omfattas av LIS.

Med dessa utökade LIS- områden bedömer Länsstyrelsen att utställningsförslaget nu redovisar en alldeles för storskalig exploatering i sin helhet.

Utökningen österut och utmed Skagern sker i ett skogsområde som sedan tidigare i huvudsak, saknar bebyggelse. Om hela det i utställningen föreslagna LIS-området skulle komma till stånd, skulle ca 4 km sammanhängande strandssträcka utgöras av bebyggelse nära vattnet. Av Skagerns södra strand inom vårt län återstår då ca 2,5 km, varav en del redan är exploaterat och otillgängligt.

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen i övrigt kan tillgodoses.

Gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap MB har iakttagits och Länsstyrelsen bedömer att de inte kommer att överträdas till följd av planen.

Länsstyrelsen anser som Statens Geotekniska Institut (SGI) att LIS- områdena är lokaliserade till platser där förutsättningar för naturolyckor inte kan uteslutas och bör därför utvecklas när det gäller redovisningen av geotekniska riskfaktorer i det tematiska tillägget.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län håller med Länsstyrelsen Örebro län som genom sitt yttrande (2013-04-23) framför att de föreslagna LIS-områdena som ligger inom områden av riksintresse enligt 3 och 4 kap. miljöbalken bör en restriktivare syn gälla i frågan om områden som har stora värden för djur- och växtlivet eller för friluftslivet. Detta enligt proposition 2008/09:119.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner kan samordnas på ett lämpligt sätt.

Länsstyrelsen anser att dokumentet kommer att fungera väl inför kommande planeringsarbeten.

Det är angeläget att de fortsatta planeringsinsatser som föreslås påbörjas, så att riksdagens intentioner med plan- och bygglagen och miljöbalken samt de av riksdagen beslutade miljömålen kan uppnås.

Riksintressen

Utställt förslag till LIS, tematiskt tillägg till översiktsplanen återger gällande statliga riksintresseanspråk korrekt.

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen kan tillgodoses.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att ett genomförande av planen i sig inte kommer att medföra att gällande miljökvalitetsnormer överträds.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som även berör andra kommuner kan samordnas på lämpligt sätt.

Samverkan över kommungräns i olika angelägenheter gynnar som regel en kommuns utveckling. Länsstyrelsen föreslår att kommunen fortsatt samverkar med grannkommunerna vad gäller bostadsförsörjning och offentlig service åt medborgarna.

Hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen vill framföra nu som tidigare att för att få ett helhetsgrepp på hur vatten- och avloppsfrågorna ska lösas inom föreslagna LIS- områdena så ska en utredning göras som beskriver samtliga områdens behov av dricksvatten och belastning av avloppsvatten och dagvatten.

Länsstyrelsen anser som Statens Geotekniska Institut (SGI) att LIS- områdena är lokaliserade till platser där förutsättningar för naturolyckor inte kan uteslutas och bör därför utvecklas när det gäller redovisningen av geotekniska riskfaktorer i det tematiska tillägget.

Samtliga LIS- områden ska värderas enligt den metodik som tillämpas i MSB:s (tidigare Räddningsverket) översiktliga stabilitetskarteringar och vid behov kompletteras med värderingar beträffande risk för erosion och översvämning samt ytliga bergras/blocknedfall (SGI:s yttrande bifogas).

Allmänna intressen

Länsstyrelsen i Västra Götalands län håller med Länsstyrelsen Örebro län som genom sitt yttrande (2013-04-23) framför att de föreslagna LIS- områdena som ligger inom områden av riksintresse enligt 3 och 4 kap. miljöbalken bör en restriktivare syn gälla i frågan om områden som har stora värden för djur- och växtlivet eller för friluftslivet. Detta enligt proposition 2008/09:119.

Länsstyrelsen kan konstatera att några LIS-områden har utökats under samrådsskedets gång. Det gäller Norra Askevik, Otterbäcken, Otterberget och Hulan.

När det gäller **G1. Norra Askevik**, har ett sankt område mitt i utredningsområdet lagts till som LIS-område. Våtmarksområden är generellt värdefulla naturmiljöer och att utföra markavvattnings vid exploatering är i sig förbjudet. Det finns ingen särskild kommentar i utställningshandlingen om vad som är avsikten med detta område och varför det tillkommit. Det verkar högst olämpligt att förlägga bebyggelse till naturligt sankt områden ur flera aspekter; höga naturvärden, översvänningsrisk osv.

I LIS-område **G3. Otterbäcken**, har LIS för utveckling av industri utökats ända ner till vattnet. Länsstyrelsen anser att området närmast vattnet ska ha en fri passage och en skyddszon för industriverksamheten är också lämplig. Det stämmer inte med den övriga ambitionen i utredningsområdet, att bevara och se över tillgängligheten till vattnet i Otterbäcken, att göra LIS-området för industri större.

I område **G8. Otterberget och Hulan** har LIS-området utökats väsentligt. En exploatering som helt fyller ut området mellan Otterberget och husgruppen alldeles vid läns- och kommungränsen skulle orsaka en mycket kraftig förändring av naturmiljön och områdets karaktär. Förslaget innehåller redan en utökning västerut samt en sammanlänkning av Hulan och Otterberget, vilket redan där är en stor LIS-exploatering. Arkeologiska förhållandena inom det utökade delen av LIS-området i G8, inte heller är klarlagda varför Länsstyrelsen kommer att ställa krav på arkeologiska utredningar om området ska omfattas av LIS.

Länsstyrelsen vidhåller synpunkten om att LIS-området **G7. Delebäck** ska begränsas så att inte nyckelbiotoper med dokumenterade värden för fladdermus och fågel spolieras. Artskyddsförordningen gäller för fladdermöss. Det är onödigt att dras in i en sådan prövning i samband med detaljplaner och byggen.

Allmänt

Länsstyrelsens bedömning är att utställningsförslaget redovisar nu en alldeles för storskalig exploatering av strandområden i sin helhet. Som exempel kan nämnas att utökningen österut och utmed Skagern sker i ett skogsområde som sedan tidigare i huvudsak saknar bebyggelse. Om hela det i utställningen föreslagna LIS-området skulle komma till stånd, skulle ca 4 km sammanhängande strandssträcka utgöras av bebyggelse nära vattnet. Av Skagerns södra strand inom vårt län återstår då ca 2,5 km, varav en del redan är exploaterat och otillgängligt. Det skulle upplevas som en mycket påtaglig exploatering både från sjösidan och från landsidan samt även för de boende själva i området. Likaså skulle det innebära stora behov av ordnat vatten- och avlopp, bättre vägnät osv.

Dessa utökningar strider mot de natur- och kulturvärdena på plats och därför kan inte godkännas av Länsstyrelsen.

De synpunkter och krav som Länsstyrelsen tidigare framfört i ett samrådsyttrande daterat den 2012-08-13 har i stort beaktats respektive tillgodosetts. Andra statliga sektorsmyndigheter, som i samrådsskedet framfört synpunkter, har efter bearbetning av planförslaget beretts tillfälle till förnyade ställningstaganden. Nu inkomna yttranden från sådana myndigheter överlämnas till kommunen tillsammans med detta granskningsyttrande för kännedom.

Länsstyrelsen har genom detta granskningsyttrande framfört synpunkter på de nya utpekade LIS-områden och förväntar sig en revidering av underlaget inför antagandet av planen.

Beredning, deltagande

Yttranden över planen har till Länsstyrelsen inkommit från Länsstyrelsen Örebro län, Statens Geotekniska Institut, länsstyrelsen Värmlands, Sjöfartsverket, Svenska Kraftnät, Trafikverket, Riksantikvarieämbetet, Mariestads kommun, Hammarö kommun, Degerfors kommun samt Försvarsmakten. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Detta granskningsyttrande har beslutats av arkitekt Jens Rasmussen efter föredragning av arkitekt Mehdi Vaziri. I den slutliga handläggningen har även företrädare för naturvårdsenheten, Kristina Höök Patriksson, vatten- och vårdsenheten, Mats Rydgård, kulturmiljövårdsenheten, Åsa Algotsson samt miljöskyddsenheten, Carina Nyhammer deltagit. Granskningsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripande grunder enligt 11 kap PBL i ett senare planeringsskede.


Jens Rasmussen


Mehdi Vaziri

Yttranden för kännedom från:

Länsstyrelsen Örebro län daterat 2013-04-23, Statens Geotekniska Institut daterat 2013-04-25, Länsstyrelsen Värmland daterat 2013-04-22, Sjöfartsverket daterat 2013-04-15, Svenska Kraftnät daterat 2013-04-24, Trafikverket daterat 2013-04-25, Riksantikvarieämbetet daterat 2013-04-25, Mariestads kommun daterat 2013-04-11, Hammarö kommun daterat 2013-04-16, Degerfors kommun daterat 2013-04-03 och Försvarsmakten daterat 2013-05-13.

Kopia till:

Länsstyrelsen Örebro län
Länsstyrelsen Värmland
Trafikverket
Sjöfartsverket, Infrastruktur
Statens Geotekniska Institut
Lantmäterimyndigheten
Västergötlands museum
Skogsstyrelsen, Västra Götaland
Svenska Kraftnät
Vattenfall Eldistribution AB
Västtrafik AB
Gullspånga Naturskyddsförening
P4, Skövde

Kommunstyrelsen i:
Mariestads kommun
Hammarö kommun
Degerfors kommun

Länsstyrelsen/
Enheten för skydd och säkerhet,
Patrik Jansson
Kulturmiljöenheten, Åsa Algotsson
Miljöskyddsenheten, Carina Nyhammer
Naturvårdsenheten,
Kristina Höök Patriksson
Vattenvårdsenheten, Mats Rydgård
Samhällsbyggnadsenheten enligt
expeditionslista